

Δωροδοκία και διαφθορά: δημιουργία και εφαρμογή προγραμμάτων συμμόρφωσης

Η διαφθορά συνεχίζει να διαβρώνει την παγκόσμια οικονομία, παρόλο που πέρασαν 18 χρόνια από την υπογραφή της σύμβασης από τα μέλη του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ) για την ποινικοποίηση της δωροδοκίας των δημοσίων λειτουργιών. Παρά την επιβολή αυστηρότερων κανονισμών για την «καταπολέμηση της δωροδοκίας και της διαφθοράς» (“ABC” - Anti-Bribery & Corruption), τα αντισυμβαλλόμενα μέρη συνεχίζουν τις μεταξύ τους παράνομες πληρωμές επιβαρύνοντας έτσι τις οικονομίες τους. Βάσει εκτιμήσεων της Διεθνούς Τράπεζας, το ποσό των δωροδοκιών για το 2013 ανήλθε σε 1 τρισεκατομμύριο δολάρια.

Η KPMG, σε συνεργασία με το πανεπιστήμιο Διοίκησης της Σιγκαπούρης (Singapore Management University), διενήργησε το 2015 μια διαδικτυακή έρευνα¹ με σκοπό να εντοπίσει τα δυνατά και αδύνατα σημεία των εταιρειών στον τομέα του ABC. Σκοπός της έρευνας ήταν να αναδειχθούν οι προκλήσεις που αντιμετωπίζουν σήμερα οι επιχειρήσεις στο κανονιστικό κομμάτι καταπολέμησης του ABC. Στην έρευνα συμμετείχαν 659 επιχειρήσεις, εισηγμένες και μη, από όλο τον κόσμο. Τα βασικά ευρήματα αυτής ήταν τα ακόλουθα:

- Απότομη αύξηση, σε σχέση με παλαιότερη έρευνα, του ποσοστού εκείνων που επικαλούνται πως ζητήματα ABC τους απασχολούν όλο και περισσότερο.
- Μεγάλη πρόκληση για τα προγράμματα ABC των επιχειρήσεων, που δραστηριοποιούνται διεθνώς, είναι η διαχείριση των κατά τόπο επιχειρηματικών τους εταίρων (third parties).
- Η μη άσκηση του δικαιώματος ελέγχου (right-to-audit clause) που διαθέτουν στο πλαίσιο της παρακολούθησης των συμφωνιών που πραγματοποιούνται από τους επιχειρηματικούς τους εταίρους.
- Χαμηλή κατάταξη των ζητημάτων ABC στη λίστα προτεραιοτήτων των επιχειρήσεων εκείνων που ετοιμάζονται να προβούν σε εξαγωγές και συγχωνεύσεις εκτός συνόρων.
- Έλλειψη ανθρωπίνων πόρων που θα αναλά-

βουν τη διαχείριση του κινδύνου ABC.

- Αξιολόγηση του κινδύνου ABC, η οποία αποτελεί μια από τις κορυφαίες προκλήσεις των επιχειρήσεων.
- Σημαντικό και αποτελεσματικό εργαλείο στην αξιολόγηση των δικλίδων ABC αποτελεί η αξιοποίηση της ανάλυσης δεδομένων (Data Analytics).

Η παγκοσμιοποίηση έχει εισέλθει σε νέα φάση θέτοντας μεγαλύτερες προκλήσεις στις επιχειρήσεις γύρω από ζητήματα ABC σε σχέση με το παρελθόν. Οι δύο κυρίαρχες τάσεις που έχουν διαμορφώσει ένα αρκετά απαιτητικό περιβάλλον και κατευθύνουν τις αλλαγές είναι: α) ο αυξανόμενος αριθμός κυβερνήσεων που είτε δημιουργούν αυστηρότερο πλαίσιο είτε εισάγουν νέα νομοθεσία στα κράτη τους και β) οι επιχειρήσεις εκείνες που έχουν διεθνή παρουσία - σε ποικίλα και απόμερα μέρη - και η εφοδιαστική τους αλυσίδα επεκτείνεται διαρκώς, και που βασίζουν τη δραστηριότητά τους όλο και περισσότερο σε επιχειρηματικούς εταίρους.

Οι έξι κορυφαίες προκλήσεις, έτσι όπως προκύπτουν από την έρευνα της KPMG, σχετικές με κρίσιμα ζητήματα ABC που καθημερινά αντιμετωπίζουν οι επιχειρήσεις κατά τη λειτουργία τους είναι:

- Η δυνατότητα ελέγχου συμμόρφωσης των επιχειρηματικών τους εταίρων.
- Οι αποκλίσεις μεταξύ των κρατών γύρω από τις απαιτήσεις περί προσωπικών δεδομένων.
- Η δυσκολία διεξαγωγής επισταμένων ελέγχων στους κατά τόπους επιχειρηματικούς εταίρους πριν από την έναρξη της συνεργασίας τους.
- Οι περιορισμένοι ανθρωπίνοι πόροι (κυρίως σε επίπεδο θυγατρικών).
- Η δυσκολία στον εντοπισμό και στην αξιολόγηση των κινδύνων ABC.
- Τα διάφορα πολιτισμικά και γλωσσικά ζητήματα.

¹ “Anti-Bribery and Corruption: Rising to the challenge in the age of globalization” (<https://home.kpmg.com/xx/en/home/insights/2015/09/rising-to-the-challenge.html>)

Η ανεπαρκής διαχείριση του κινδύνου που άπτεται της συνεργασίας της κάθε επιχείρησης με τρίτα μέρη (π.χ. προμηθευτές, αντιπροσώπους) είναι μέρος ενός ευρύτερου προβλήματος. Ο ΟΟΣΑ και τα κράτη-μέλη του εφαρμόζουν αυστηρότερους κανονισμούς, σε συνδυασμό με την εφαρμογή της αντίστοιχης νομοθεσίας των Η.Π.Α και του Ηνωμένου Βασιλείου, που χρόνια τώρα διαθέτουν, αναγκάζει τα εμπλεκόμενα μέρη από μόνα τους να εφαρμόζουν προγράμματα συμμόρφωσης ABC. Οπότε, μια διεθνής επιχείρηση είναι σπάνιο να μην αντιμετωπίζει, λίγο-πολύ, τα όποια ζητήματα ABC προκύπτουν εντός του πλαισίου συμμόρφωσης που έχει αναπτύξει.

Ο λόγος διενέργειας της αξιολόγησης κινδύνου ABC δεν είναι άλλος από το να διασφαλισθεί το κατά πόσο λειτουργεί το πρόγραμμα συμμόρφωσης περιορίζοντας τους σχετικούς κινδύνους. Από τα αποτελέσματα της έρευνας διαφαίνεται πως οι επιχειρήσεις έχουν αποτύχει στο να μεταδώσουν τη σημασία των προγραμμάτων συμμόρφωσης στους εργαζο-

μένους και στους συνεργάτες τους, και ως εκ τούτου εκτίθενται σε κίνδυνο. Η έρευνα καταδεικνύει πως οι επιχειρήσεις προσπαθούν αφενός να αντιμετωπίσουν τους κινδύνους ABC και αφετέρου να διαχειριστούν το διογκούμενο κανονιστικό πλαίσιο που τις περιβάλλει.

Παρά το γεγονός ότι υπάρχουν πια περισσότερα ολοκληρωμένες προσεγγίσεις για το θέμα, καθώς και δικλίδες ασφαλείας, οι επιχειρήσεις συνεχίζουν να αποτυγχάνουν στο θέμα της καταπολέμησης της δωροδοκίας και της διαφθοράς. Ο κόσμος γύρω μας αλλάζει, οπότε και η επιχειρηματική συμπεριφορά θα πρέπει να προσαρμοστεί ανάλογα. Τόσο η επιχειρηματική κοινότητα όσο και επιφανείς ηγέτες αναγνωρίζουν πως η πρόοδος επί του θέματος θα επέλθει με τη συνεργασία του ιδιωτικού και δημόσιου τομέα. Κάτι τέτοιο μπορεί να υλοποιηθεί και μέσω των συζητήσεων των κορυφαίων εταιρειών (B20) της ομάδας των G20, οι οποίες προσφέρουν στους ηγέτες της συμβουλές για την προαγωγή της επιχειρηματικής ακεραιότητας και διαφάνειας.

ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ CIA

Η πιστοποίηση “Certified Internal Auditor – CIA” είναι η μόνη παγκοσμίως αποδεκτή πιστοποίηση για τους Εσωτερικούς Ελεγκτές και παραμένει το πρότυπο βάσει του οποίου αποδεικνύεται η ικανότητα και ο επαγγελματισμός στο πεδίο του Εσωτερικού Ελέγχου. Από την εισαγωγή του προγράμματος το 1973, έδωσε την δυνατότητα και την ευκαιρία στους Εσωτερικούς Ελεγκτές σε παγκόσμιο επίπεδο να επικοινωνήσουν την ικανότητά τους να συνεισφέρουν ως “παίκτες – κλειδιά” στην επιτυχία των οργανισμών που προσφέρουν τις υπηρεσίες τους.

Από το 2000, το E.I.E.E. είναι ο μοναδικός επίσημα διαπιστευμένος φορέας στην Ελλάδα για τη διενέργεια και στη χώρα μας των εξετάσεων για τίτλους πιστοποίησης “Certified Internal Auditor – CIA”. Οι προϋποθέσεις για τη συμμετοχή στις εξετάσεις είναι:

- Ο υποψήφιος να είναι μέλος του Ελληνικού Ινστιτούτου Εσωτερικών Ελεγκτών (E.I.E.E.).
- Οι υποψήφιοι απαιτείται να υποβάλλουν για την συμμετοχή τους στις εξετάσεις, την αίτηση συμμετοχής, character reference form, αντίγραφο πτυχίου και το experience verification form με την ολοκλήρωση των εξετάσεων για την απόκτηση του πιστοποιητικού.
- Για να αποκτήσετε την πιστοποίηση θα πρέπει να έχετε προϋπηρεσία 2 χρόνια στον Εσωτερικό Έλεγχο ή στον εξωτερικό Έλεγχο, internal control, compliance, quality assurance.

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τις εξετάσεις (περιεχόμενο, τρόπος διεξαγωγής, εγγραφής για συμμετοχή κλπ) μπορείτε να επικοινωνείτε με την Γραμματεία του E.I.E.E. (210-82.59.504).

